

ZMĚNA
STUPNĚ UTAJENÍ

MV-016 / SSSR-1961

~~VYHRAZENÉ~~

~~TAJNĚ~~

DNE

10.11.2008

POPSIS

PROTOKOL

Zrušen stupeň utajení (svazku)
dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení
§ 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

23. 9. 2008

o společném jednání delegace ministerstva vnitra ČSSR
a delegace pohraničních vojsk Výboru pro státní bezpeč-
nost při Radě ministrů SSSR, které bylo provedeno
2. - 6. března 1961 v Moskvě.

Složení delegací

československé

1. Náčelník hlavní správy
Veřejné bezpečnosti
generálmajor Jan Janulík
(vedoucí delegace)
2. Náčelník hlavní správy
Pohraniční stráže gene-
rálmajor Miroslav Duda
3. Náčelník politické sprá-
vy Pohraniční stráže
plukovník Adolf Pimpara
4. Náčelník správy Veřejné
bezpečnosti v Košicích
major Ludovít Koval
5. Zástupce náčelníka le-
gislativního oddělení MV
major Dr. Milan Regent

sovětské

1. Náčelník hlavní správy po-
hraničních vojsk Výboru pro
státní bezpečnost při Radě
ministrů SSSR
generálplukovník ZYRJANOV
P. I. (vedoucí delegace)
2. Náměstek náčelníka štábu
Hlavní správy pohraničních
vojsk výboru pro státní
bezpečnost při Radě ministrů
SSSR generálmajor Ryžkov E. V.
3. Náměstek náčelníka politic-
ké správy pohraničních vojsk
Výboru pro státní bezpeč-
nost při Radě ministrů SSSR
plukovník Michajlov A. E.
4. Náměstek náčelníka 1. oddě-
lení štábu Hlavní správy
pohraničních vojsk Výboru
pro státní bezpečnost při
Radě ministrů SSSR
plukovník Oniščenko A. F.
5. Náčelník 27. pohraničního
oddělení operativní skupi-
ny pohraničních vojsk
Výboru pro státní bezpečnost
při Radě ministrů SSSR
plukovník Suprunov G. S.

Jezení střídavě řídili vedoucí delegací ČSSR a SSSR.

Delegacemi byl stanoven tento pořad jednání:

1. vzájemná informace obou stran o plnění usnesení přijatého na společném jednání delegací ministerstva vnitra ČSSR a pohraničních vojsk SSSR v roce 1958 v Praze a další koordinace opatření, prováděných pohraničními orgány obou stran k ochraně státních hranic (včetně technického vybavení k ochraně hranic a společných akcí při pátrání po narušitelích hranic).
2. Výjimečné povolování přechodů hranic občanům obou stran, majícím trvalý pobyt v pohraničních obcích, a to na základě osobních dokladů.

První otázka programu jednání:

Vzájemná informace obou stran o plnění usnesení přijatého na společném jednání delegací ministerstva vnitra ČSSR a pohraničních vojsk SSSR v roce 1958 v Praze a další koordinace opatření prováděných pohraničními orgány obou stran k ochraně státních hranic (včetně technického vybavení k ochraně hranic a společných akcí při pátrání po narušitelích hranic).

Při zkoumání první otázky programu se delegace vzájemně informovaly o plnění usnesení přijatých na společném jednání v Praze v březnu 1958.

Obě delegace došly ke shodnému závěru v tom, že všechny body protokolu z pražského jednání byly zcela splněny, kromě bodu 4 b). Schůzky náčelníků oddělení pohraničních orgánů obou stran, předpokládané v tomto bodě, se nekonaly vzhledem k tomu, že tato funkce byla ve správě operativní skupiny pohraničních vojsk Výboru pro státní bezpečnost při Radě ministrů SSSR zrušena.

Delegace ministerstva vnitra Československé socialistické republiky a pohraničních vojsk SSSR s hlubokým uspokojením konstatovaly, že usnesení společného jednání, uskutečněného v Praze, splnilo svůj účel, příznivě se projevilo při společných akcích pohraničních orgánů ČSSR a pohraničních vojsk SSSR při ochraně československo-sovětské státní hranice a je vhodné provádět tato opatření i v budoucnu.

Po vzájemné výměně názorů delegací bylo usneseno:

1. Na základě situace a zkušeností ze společné ochrany československo-sovětské hranice je třeba za hlavní směry pravděpodobných narušení hranic považovat:

a) Ubla - Vel. Bereznyj, v úseku zleva Ulič - Stričava, zprava Dúbrava - Mirča. Ochrana tohoto směru je zajišťována ze strany ČSSR - dvěma pohraničními odděleními VB, ze strany SSSR - dvěma rotami;

b) Vyš. Nemecke - Užhorod, v úseku zleva Krčava - Domanice, zprava Lekárovce - Tarnovci. Ochrana tohoto směru je zajišťována ze strany ČSSR - jedním pohraničním oddělením VB, ze strany SSSR - jednou rotou a oddělením pasové kontroly v Čopu;

c) Čierna - Čop, v úseku zleva Ptruksa - Strumkovka, zprava od řeky Tisa. Ochrana tohoto směru je zajišťována ze strany ČSSR - jedním pohraničním oddělením VB a oddělením pasové kontroly Čierna, ze strany SSSR - jednou rotou a oddělením pasové kontroly Čierna.

2. Považuje se za závazné, že velitelé pohraničních útvarů se budou ihned vzájemně informovat o všech případech zjištění stop nebo jiných poznatků o narušení hranic a rovněž v případech získání jiných údajů o těchto skutečnostech. Uvedené poznatky a údaje si předají osobně nebo prostřednictvím

podřízených přímo na hranici a podají o tom zprávu nadřízeným. Rovněž ihned učiní opatření k zadržení narušitele hranic, aby neproklí do vnitrozemí. O průběhu a výsledcích pátrání se pohraniční orgány obou stran vzájemně informují.

Pohraniční orgány strany, z jejíhož území došlo k narušení hranice, učiní podle svých možností všechna potřebná opatření ke zjištění totožnosti narušitele a jeho případných styků na sousedním území druhé strany a podají o tom zprávu pohraničním orgánům druhé strany, aby jim usnadnily pátrání po narušiteli.

Pátrání po narušitelích provádí každá strana na svém území.

3. Podle potřeby provádět vzájemnou výměnu operativních informací o konkrétních skutečnostech, které zajímají obě strany (o osobách, které narušily hranice, nebo které se k tomu připravují, jakož i o osobách, které se zabývají pašováním).

4. Považuje se za účelné - v zájmu včasného zjištění stop a jiných poznatků o narušení hranice a zamezení pokusů narušit hranici - aby sovětská strana zavedla na důležitých úsecích v délce asi 15 km podél kontrolního pásu blízko hranice signální zařízení a zátarasy a ponechala již dříve zavedená a vhodná ženižně-technická opatření.

5. K vytvoření podmínek k ještě operativnějšímu řešení otázek, spojených s ochranou hranice, dodatečně zřídit přímé telefonické spojení mezi pohraničními rotami SSSR a pohraničními odděleními veřejné bezpečnosti ČSSR, dislokovanými v místech:

N. Sedlica (ČSSR)

Ulič (ČSSR)

Beňatina (ČSSR)

Vel. Slemence (ČSSR)

Nov. Stružica (SSSR)

Knjaginina (SSSR)

Novoselica (SSSR)

Palov (SSSR)

Každá strana zřídí spojení až k hranici svými prostředky do 1. května 1961.

6. Považuje se za nutné, aby obě strany provedly další opatření, zaměřená k řádnému dodržování pravidel režimu hranice obyvateli ČSSR a SSSR, jakož i opatření k zamezení přechodu dobytka přes hranici.

7. V zájmu zlepšení vzájemných akcí a koordinace opatření k zajištění účinné ochrany hranice (kromě zavedené již praxe) považuje se za účelné:

a) konat nejméně jednou za tři měsíce s chůzky hraničních zmocněnců a kromě toho ve všech případech, kdy zostřeňná situace na hranici vyžaduje učinit mimořádná společná opatření.

Na těchto schůzkách zpracovávat a upřesňovat:

- plány společných akcí pro případ operačně-vojenského pátrání po narušiteli hranice;
- organizaci spojení a signály vzájemných akcí při ochraně hranice;
- vzájemnou výměnu údajů o situaci a zkušenostech při ochraně hranice, upřesňovat současné a určovat nové operativní směry a provádět jejich přezkoumání;
- dojednávat provádění společného školení o pátrání po narušitelích hranice a jejich zadržování (každá strana na svém území);

b) dovolit náčelníkům pohraničních rot SSSR a pohraničních oddělení VB ČSSR provádět v nezbytných případech schůzky na hranici a vyměňovat si na nich údaje o situaci, k dohodnutí nejvhodnějšího způsobu společného využití a rozmístění sil a prostředků svých útvarů při ochraně hranice; o těchto schůzkách budou podávat zprávy svým nadřízeným;

c) zjocnit náčelníky oddělení pasové kontroly provádět v nezbytných případech schůzky a řešit na nich tyto otázky:

- výměna informací o situaci;
- dohodnutí prací při prověřování dokladů početně velkých skupin turistů a členů různých delegací, přecházejících hranici ve zvláštních vlacích a v autech;
- výměna informací o zadržení narušitelů hranice v dopravních prostředcích, o zjištění pašovaného zboží, o skrýších a způsobech ukryvání používaných narušiteli hranice a pašeráky;
- výměna informací o zjištěných nesprávnostech technického charakteru v cestovních dokladech a provádění opatření k tomu, aby držitelé takových cestovních dokladů mohli překročit hranici.

Současně stanovit, že náčelníci oddělení pasové kontroly na železničních stanicích Čierna (ČSSR) a Čop (SSSR) vykonávají funkci pomocníků hraničních zmocněnců ČSSR a SSSR v rámci své působnosti.

8. Považuje se za žádoucí, aby v zájmu zlepšení styků mezi hraničními zmocněnci obou stran bylo sídlo hraničního zmocněnce ČSSR na československo-sovětské hranici přemístěno z Prahy do Košic.

9. Obě delegace jsou toho mínění, že je nutné, aby hraniční zmocněnci obou stran se i nadále vzájemně informovali o změnách v dislokaci útvarů, určených k ochraně hranic (pohraniční roty, oddělení pasové kontroly a pohraniční oddělení VB).

Obě delegace vyslovují pevné přesvědčení o tom, že společné provádění uvedených opatření, která doplňují opatření stanovená v pražském jednání, pomohou k dalšímu upevnění spolupráce v otázkách ochrany československo-sovětské hranice.

Druhá otázka programu jednání:

Výjimečné povolování přechodů hranic občanům obou stran, majícím trvalý pobyt v pohraničních obcích, a to na základě osobních dokladů.

Po vzájemné výměně názorů dele gaei bylo usneseno:

1. Přejchod státní hranice se zpravidla povolí zjednodušeným způsobem občanům ČSSR a SSSR, kteří mají trvalý pobyt v pohraničních obcích, zahrnutých v seznamech, dohodnutých mezi hraničními zmocněnci, a to za účelem cesty do obcí, které jsou v těchto seznamech rovněž uvedeny.

2. Za oprávněné důvody k povolení přechodu hranic se považují:

- a) úmrtí blízkých příbuzných;
- b) návštěva blízkých příbuzných u příležitosti rodinných událostí (svadba, narození);
- c) vážné onemocnění blízkých příbuzných s výjimkou případů, kdy je nebezpečí přenesení těžké nákazy;
- d) živelní pohromy a vážné nehody, které postihly blízké příbuzné;
- e) poskytnutí nutné lékařské pomoci, jestliže nemocný (raněný) nemůže získat okamžitou pomoc na svém území.

3. Při povolování zjednodušeného způsobu přechodu hranic se postupuje tímto způsobem: občané ČSSR a SSSR, kteří dostali pozvání od příbuzných žijících na sousedním území, nebo oznámení o jejich úmrtí, nebo v jiných odůvodněných případech, obracejí se s žádostí o povolení přechodu hranice k nejbližšímu pohraničnímu orgánu své strany.

Hraniční zmocněnec, jeho zástupce nebo pomocník, který byl uvědoměn o této žádosti, přezkoumá důvody k přechodu hranice, uvedené v žádosti, u hraničního zmocněnce, jeho zástupce nebo pomocníka druhé strany. Jestliže není námitek, přechod hranic povolí, jinak žádost zamítne. O učiněném rozhodnutí vyrozumí aparát hraničního zmocněnce žadatele a vydá potřebné příkazy náčelníku pohraničního útvaru, v jehož úseku se má přechod hranic uskutečnit.

O žádosti o povolení přechodu hranice musí být rozhodnuto co nejdříve.

4. Hranici lze překročit na stanovených místech za přítomnosti pohraničních orgánů obou stran, a to na základě osobního průkazu totožnosti (občanského průkazu nebo průkazu jej nahrazujícího) a povolení, vydaného příslušným pohraničním orgánem jedné ze stran (vzór povolení je uveden v příloze). Nemá-li osoba, která překračuje hranici, osobní průkaz totožnosti, musí být povolení opatřeno fotografií. Děti ve věku do 15 let (u občanů ČSSR) a děti ve věku do 16 let (u občanů SSSR) smějí překročit hranici pouze v doprovodu jednoho z rodičů, jestliže jsou zapsány v jeho povolení.

Stanovenými místy přechodu hranice jsou:

- silnice Ubla - M. Bereznyj;
- silnice Vyš. Německe - Užhorod;
- silnice Vel. Kapušany - Palov;
- cesta Vel. Slemence - Mal. Selemence.

Ve výjimečných odůvodněných případech (vzdálenost obcí od stanoveného místa přechodu, dislokace pohraničních orgánů) mohou hraniční zmocněnci, jejich zástupci nebo pomocníci obou stran po vzájemné dohodě povolit přechod hranice i mimo stanovená místa přechodu.

Přechod hranice na motorových vozidlech nebo povozech se zvířecím potahem není dovolen.

Pobyt na území druhé strany lze povolit nejvýše na dobu 7 dnů. V jednotlivých případech mohou hraniční zmocněnci, jejich zástupci nebo pomocníci obou stran po vzájemné dohodě tuto dobu prodloužit z důvodů zvláštního zřetele hodných.

5. O osobách, které přešly hranici, se v aparátu hraničních zmocněnců a u pohraničních orgánů, v jejichž úsecích se přechody uskutečňují, vede evidenční kniha s těmito údaji: jméno a příjmení, datum narození, místo trvalého pobytu, obec, do které cestuje, osoba, kterou navštěvuje, důvod cesty, doba překročení hranice a povoleného pobytu na území druhé strany, doklad, na jehož základě byl přechod hranice povolen, doba návratu.

6. Osoby, které přešly hranici, jsou povinny do 24 hodin se přihlásit u místních úřadů (národních výborů) obcí, ve kterých se budou zdržovat. Při odchodu jsou rovněž povinny se u těchto úřadů odhlásit.

7. Při překročení hranice smějí občané obou stran vzít s sebou jen osobní věci, které potřebují na dobu svého pobytu na území druhé strany, jakož i malé dárky, které chtějí dát svým příbuzným nebo které od nich dostali. Prohlídku příručních zavazadel v místech přechodu hranice provádějí orgány každé strany podle svých předpisů.

8. Občané stran, kteří porušili stanovená pravidla pro pobyt na území druhé strany, budou zbaveni práva k dalšímu pobytu v této zemi a budou předáni hraničním zmocněncům druhé strany spolu s oznámením o důvodech jejich vrácení.

Občané stran, kteří se dopustili trestného jednání na území druhé strany, podléhají pravomoci orgánů této strany a předpisům této strany.

Občané stran, kteří přešli hranici na jiném místě přechodu, než jaké je uvedeno v jejich povolení, budou zadrženi a předáni pohraničním orgánům druhé strany jako narušitelé hranice.

9. Pohraniční orgány obou stran budou organisovat široké uvědomovací akce mezi obyvatelstvem pohraničních obcí o způsobech překračování hranice a o chování občanů na území druhé strany.

Delegace ministerstva vnitra ČSSR a pohraničních vojsk Výboru pro státní bezpečnost při Radě ministrů SSSR považují za vhodné provést závěry k plnění tohoto Protokolu na společném jednání obou delegací v roce 1969. Složení delegací, otázky, které se budou při tom projednávat, jakož i doba a místo jednání budou dohodnuty.

Usnesení uvedená v tomto protokolu k 1. bodu programu jednání nabývají platnosti ode dne podpisu protokolu vedoucími delegací. Usnesení uvedená v tomto protokolu k 2. bodu programu jednání nabývají platnosti po jejich schválení ministrem vnitra ČSSR a předsedou Výboru pro státní bezpečnost při Radě ministrů SSSR. O tomto schválení se strany navzájem uvědomí.

Protokol byl sepsán ve dvou vyhotoveních, každé v jazyce českém a ruském, přičemž obě vyhotovení jsou shodná.

Vedoucí československé
delegace

Náčelník hlavní správy
Veřejné bezpečnosti MV ČSSR
generálmajor Jan JANULÍK

Generálmajor Jan Janulík

V Moskvě dne 6 března 1961

Vedoucí sovětské
delegace

Náčelník hlavní správy
pohraničních vojsk Výboru
pro státní bezpečnost při
Radě ministrů SSSR
generálmajor ^{plukovník} P. ZYRJANOV

P. Zyrjanov

V Moskvě dne 6 března 1961

POVOLENÍ čís. _____
РАЗРЕШЕНИЕ № _____

Občan
гражданину /příjmení, jméno; фамилия, имя и отчество/

datum narození _____, bydliště _____
дата рождения _____, проживающему _____ /населенный пункт,

okres, район/ _____

povolen přechod _____
разрешен въезд /název obce a země; наименование населенного пункта и

_____ k _____
_____ к /příjmení příbuzného; фамилия родственников/

_____ na dobu do _____ 196 _____
_____ на срок до _____ 196 _____ г.

Jména dětí, které společně s rodiči přecházejí hranici
Имена детей, следующих с родителями через границу

Podpis a razítko orgána, který povolení vydal/
Подпись и печать органа, выдавшего разрешение/
_____ 196 _____

POZNÁMKA: Toto povolení je platné pouze při předložení osobního průkazu totožnosti.
ПРИМЕЧАНИЕ: Настоящее разрешение действительно только при предъявлении

ÚTRŽEK POVOLENÍ čís. _____

КОРЕШОК РАЗРЕШЕНИЯ № _____

POVOLENÍ čís. _____
РАЗРЕШЕНИЕ № _____

Občan
гражданину /příjmení, jméno; фамилия, имя и отчество/

datum narození _____, bydliště _____
дата рождения _____, проживающему _____ /населенный пункт,

okres, район/

povolen přechod
разрешен въезд /název obce a země; наименование населенного пункта и

к
к /příjmení příbuzného; фамилия родственников/
strany/

na dobu do 196
на срок до 196 г.

Jména dětí, které společně s rodiči přecházejí hranici
Имена детей, следующих с родителями через границу

Podpis a razítko orgána, který povolení vydal/
Подпись и печать органа, выдавшего разрешение/
196

POZNÁMKA: Toto povolení je platné pouze při předložení osobního průkazu totožnosti.

ПРИМЕЧАНИЕ: Настоящее разрешение действительно при предъявлении документа, удостоверяющего личность.

412/2005 Sb.

ARCHIV BEP
Zrušen stupeň utajení (svazku) dne 1. 1. 2008 podle ustanovení § 15 odst. 3 zák. 412/2005 Sb.

ÚTRŽEK POVOLENÍ čís. _____

КОРЕШОК РАЗРЕШЕНИЯ № _____